

Informatie voor deelname aan onderzoek: basisscholen

De toekomst van muziek

Geachte mevrouw/heer,

Het muziekonderwijs in Nederland heeft sinds 2015 een impuls gekregen door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Wij van de Vrije Universiteit te Amsterdam doen onderzoek naar de effecten van digitaal muziekonderwijs op de basisschool, in vergelijking met traditioneel (niet-digitaal) muziekonderwijs. Onderzocht worden cognitieve functies, zoals planning en aandachtvermogen, muzikale cognitie, emotie-herkenning, en creatief denken.

Voor dit onderzoek zijn wij op zoek naar basisscholen die geïnteresseerd zijn in het inzetten van muziekonderwijs. Wij zoeken groepen 3 en 4 die willen deelnemen aan de onderzoeksgroep. Met deze brief willen we vragen of uw school hieraan wil deelnemen.

1. Het doel van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op de effecten van digitaal muziekonderwijs op de basisschool, in vergelijking met traditioneel (niet-digitaal) muziekonderwijs. Veel studies hebben aangetoond dat kinderen graag werken met interactieve elementen op digiborden en tablets, zoals voorprogrammeerde geluiden en filmpjes, en dat dit het leren ondersteunt. Digitaal onderwijs werd al succesvol toegepast in taal- en rekenonderwijs, en is nu ook beschikbaar voor muziek. Er is nog niet eerder langdurig onderzoek gedaan naar effecten van digitaal muziekonderwijs op de basisschool op cognitie en emotie.

Tijdens het onderzoek worden twee onderzoeksgroepen voor twee jaar gevolgd. De groepen worden willekeurig geselecteerd uit basisscholen die hebben aangegeven muziekonderwijs in het curriculum op te willen nemen. De eerste groep ontvangt gestructureerd digitaal muziekonderwijs middels de methode Meludia (<https://www.meludia.com/>; bekijk ook de filmpjes via <https://www.youtube.com/user/meludiaww/videos>). De muziekmethode wordt gratis aangeboden door de VU en Meludia, en start vanaf november 2019. De kinderen zullen iedere dag ongeveer 10 minuten met een pc, laptop, of tablet en het digitale schoolbord een basis in muziekkennis opbouwen. Dit vindt plaats in de vorm van korte spelletjes, en kunnen ook groepsgewijs als “energizer” ingezet worden. De thema’s die in de muziekmethode aan bod komen zijn melodie, harmonie, ritme, en toonhoogte. De andere groep volgt het curriculum zoals gangbaar op de school, dus geen of onregelmatig

muziekles, zonder gebruik te maken van een muziekmethode of muziekdocent. De scholen in deze groep staan op de wachtlijst voor een abonnement op muziekmethode Meludia. We zullen de ontwikkeling van kinderen in de onderzoeksgroep vergelijken met die van kinderen in de controlegroep. Het onderzoek heeft geen commerciële doeleinden, maar staat volledig in het teken van de wetenschap.

2. Het belang van het onderzoek

Door deel te nemen aan het onderzoek, levert de school een belangrijke bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek naar kunst- en cultuureducatie en de ontwikkeling van cognitieve functies. Op basis hiervan kunnen er op beleidsniveau plannen gemaakt worden over de toekomst van muziekonderwijs op basisscholen in Nederland. Wij hopen dat uiteindelijk ieder kind een basis in muziek krijgt, wat zal bijdragen aan de algehele ontwikkeling.

3. Wat meedoen inhoudt

Kinderen in de leeftijd tussen 6 en 10 jaar uit het basisonderwijs zijn doelgroep van het onderzoek. Wij starten met het meten van cognitieve, sociaal-emotionele, en creatieve ontwikkeling in de groepen 3 en 4. Deze kinderen worden voor twee jaar gevolgd.

Onder schooltijd worden de kinderen voor ongeveer één uur (60 minuten) uit de klas gehaald om digitale, kindvriendelijke cognitieve tests uit te voeren op een tablet. Dit gebeurt in een rustige omgeving op de eigen basisschool, onder begeleiding van een getrainde onderzoeksassistent. De onderzoeksassistent zorgt dat het testen plaatsvindt op een speelse manier, en last pauzes in wanneer nodig. De digitale cognitieve testbatterij is speciaal voor kinderen ontwikkeld, waardoor de tests er aantrekkelijk uitzien en goed uit te voeren zijn voor personen zonder ervaring met cognitieve tests. De kinderen worden getest op de volgende cognitieve functies: IQ, executieve functies (zoals planning en remmingsfuncties), emotie-herkenning, en creatief denken.

Daarnaast vragen wij ouders/verzorgers via digitale weg vragen te beantwoorden over hun kind op het gebied van muziektraining buiten schooltijd, medicatie (omdat bepaalde medicatie de cognitie kan beïnvloeden), leerproblemen (bijv. dyslexie en/of dyscalculie), en de woonsituatie (bijv. soort woning en of het kind op een (sport)club zit).

De leerkrachten van de groepen van deelnemende kinderen zal ieder jaar gevraagd worden informatie geven over de schoolprestaties van deelnemende kinderen, middels CITO gegevens en korte vragenlijsten over sociaal-emotioneel functioneren en de werkhouding. Ook wordt er gevraagd naar de mening van deze leerkrachten over (digitaal) muziekonderwijs.

4. Planning

In oktober 2019 worden de eerste metingen gedaan. Dat betekent dat alle deelnemende kinderen als basismeting vóór inzet van de muziekmethode getest worden. Ook worden op dit moment ouders/verzorgers gevraagd een intake vragenlijst in te vullen, en leerkrachten

Medio november 2019 start de onderzoeksgroep met het digitale muziekonderwijs. De controlegroep vervolgt het onderwijs zoals gebruikelijk. In april 2019 worden de kinderen voor de tweede keer getest. De leerkrachten worden weer gevraagd om de meest recente CITO informatie door te geven en vragenlijsten over de deelnemende kinderen in te vullen. De derde testfase vindt plaats in oktober 2020. De laatste meting is gepland in april 2020.

5. Gebruik en bewaren van gegevens

Voor dit onderzoek worden persoonlijke gegevens zoals CITO scores en meningen en ervaringen over het geven van muziekonderwijs verzameld. Elke deelnemer aan het onderzoek krijgt een code die op de gegevens komt te staan. Dit heet gecodeerd. Namen van medewerkers, ouders en kinderen worden dan niet meer gebruikt.

Al uw gegevens blijven vertrouwelijk. Alleen de onderzoeker en onderzoeksassistent die de tests afneemt bij de kinderen weten welke code een kind heeft. De onderzoeksgegevens zijn bij publicatie in een (wetenschappelijk) tijdschrift niet te herleiden naar u. Indien u interesse heeft in publicaties van resultaten van het onderzoek, dan kunt u contact opnemen met de onderzoeker (zie contactgegevens aan het einde van deze brief).

6. Contact met het onderzoeksteam

Wij willen het contact met het onderzoeksteam zo gemakkelijk en laagdrempelig mogelijk maken. Daarom willen wij één medewerker van de deelnemende basisschool vragen om contactpersoon te zijn. Dit vergemakkelijkt het contact met leerkrachten, ouders/verzorgers en kinderen, als zij vragen over het onderzoek hebben. Ook is het handig om met deze contactpersoon afspraken te maken over geschikte momenten voor het testen van de kinderen, en voor de leerkrachten om CITO gegevens aan te leveren. De belasting voor de contactpersoon wordt zo minimaal mogelijk gehouden. Wij verwachten dat deze rond de testmomenten ongeveer één uur zal zijn.

Daarnaast onderhoudt de hoofdonderzoeker nauw contact met de school. Graag organiseren wij een voorlichtingsmiddag of –avond op school om nadere informatie over het onderzoek te geven en om vragen van teamleden en ouders te beantwoorden. Dit doen we ook graag om updates over het onderzoek te geven.

7. Wat moet de school doen om deel te nemen aan het onderzoek?

Als u besloten heeft om met de school te nemen aan dit onderzoek, wilt u dan het deelnameformulier invullen en per mail of post (in de bijgevoegde envelop) terugsturen? Dan neemt de onderzoeker binnenkort contact met u op.

8. Heeft u vragen?

Bij vragen kunt u contact opnemen met de hoofdonderzoeker.

Contactgegevens

Vrije Universiteit
Van der Boechorststraat 7
1081 BT Amsterdam
t.a.v.
Marlijn E. Janson, MSc
Afdeling Klinische Neuropsychologie
Kamernummer 535

E-mail: me.janson@vu.nl

Telefoon: 020 - 59 87 307

9. Bijlagen

1. Deelnameformulier
2. Retourenvelop

School deelnameformulier onderzoek “The Future of Music”

Ja, wij willen deelnemen aan het onderzoek naar de effecten van muziekonderwijs op cognitieve vaardigheden, emotie, en creatief denken.

Naam school: _____

Aantal leerlingen: _____

Aantal leerlingen groep 3: _____

Aantal leerlingen groep 4: _____

Plaats: _____

Over de school

Wat voor onderwijs verzorgt de school?

Regulier basisonderwijs

Speciaal basisonderwijs

Algemeen bijzonder basisonderwijs; e.g. Montessori, Jenaplan,

Dalton, Freinet, Vrijeschool

Ander onderwijs, namelijk... _____

Worden er structureel intensieve trainingsprogramma's aangeboden?

Denk aan muziektraining zoals training in associatie met Aslan muziekcentrum of Het Leerorkest, of intensieve sporttrainingsprogramma's.

Ja

Nee

Wat wordt er momenteel aan muziekonderwijs gedaan op school?

Er wordt weinig tot (nog) geen muziekonderwijs gegeven

Muziekonderwijs wordt gegeven door de groepsleerkrachten, *zonder* muziekmethode

Muziekonderwijs wordt gegeven door de groepsleerkrachten, *met* muziekmethode. Deze methode wordt gebruikt:

_____

Muziekonderwijs wordt structureel gegeven door een professioneel muzikdocent (met of zonder methode).

Muziekonderwijs wordt soms (minder dan een maand per schooljaar) gegeven door een professioneel muzikdocent.

Muziekonderwijs wordt op een andere manier aangeboden, namelijk... _____

Hoeveel uur per week wordt er gemiddeld muziekonderwijs gegeven?

In groep 3 en 4 gemiddeld ____ uur.

In groep 5 en 6 gemiddeld ____ uur.

In groep 7 en 8 gemiddeld ____ uur.

Wat voor kunst- en cultuuronderwijs wordt er (naast muziek) aangeboden op school?

Contactpersoon

Voor onze school ben ik bereid om contactpersoon te zijn.

Voor- en achternaam: _____

E-mail: _____

Telefoon: _____

Uw gegevens worden vertrouwelijk behandeld.